

Előfizetési árak:

Egész évre	5	frt	—	kr
Fél évre	2	50	—	—
Negyed évre	1	25	—	—
Neptanulóknak egész évre	3	—	—	—

Hirdetési díjak

a legutjánossáiban számítottan.
Bélyeg minden beiktatásért 30 kr.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

Egyen számu ára 5 kr.

Szerkesztői iroda.
hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők.
ÁLLAMI TANTÖRKEPÉZDÉNYEN.
Levelek csak bérmentesen fogadhatók el. Kézírtok nem adhatók vissza.

Kiadóhivatal:
Az előfizetési pénzek és hirdetések a kiadóhivatalban. N. a. y. L. a. j. o. s. könyvnyomdája — köldöklök be (Bodog-ter, Scheiber-féle ház.)

A bajai elemi tanodák bajairól.

Egy heténél több, hogy a helybeli elemi tanodáknak a beiratások megkezdődtek, s azt tapasztaljuk, hogy az osztályok szörnyű lassúsággal népesednek. Több évi tapasztalásból tudjuk, hogy october november hónapokban még tömegesen jelentkeznek, sőt hogy a december is hágy némely üres helyet a későbbben érkezők számára, míg februárrinsban, márcziusban már kimaradni kezdenek egyes szakközelesek, kik nagyobb hivatással bírnak a csordás vagy kanász mesterségre, mint az írott vagy nyomtatott ákömbák tanulására.

Ez oly szomorító tény, minőt még faluhelyen sem szabad találni, de mert tény, elvitatni nem lehet. Következményei a tanügyre nézve a leghátrányosabbak! Képzelmük magunkat azou tanító helyzetébe, ki kötelességéhez hiven szeptember elején iskolájában megjelenik tanulófogadásra; ott tölti a délelőt, jön egy-két gyerek, ott van délután nem jön senki; másnap talán két gyermek. Mihez foghat a tanító ily körülmények között? Az elsőbb érkezett tíz gyermekkel nem kezdheti az oktatást, megvárja a második tizet is. Ha most bele is fog valamibe, jön időközben egy harmadik tiz s tessék újra kezdeni. Ha pedig ily experimentális többször ismétlődik, szeptember, october, november vagy a tavók harmadrésze elvesztet.

A tanítót okozzuk akkor, hogy nem dolgozta fel a törvény szabja tananyagot? A tanítót okozzuk-e, hogy sok gyenge tanuló kerül egyik osztályból a másikba?

Arról is könnyen meggyőződhetünk nálunk Baján,

TÁRCSA.

Egy árva életéből.

Beszédy

CZIRFUSZ DEZSÓTÓL.

I.

Egy nagyobb alföldi város indóháza felé vezetó uton, az ösi napok egyik legszebbikén, estefelé, két fiatal ember karöltve ment. Meglátszott rajtuk, hogy jó barátok és az is, hogy jó kedélyűek.

A két fiatal ember beszélgetés közben elérte az indóházat, hová már sokan sereglettek össze, várván a vonat megérkezését.

Mig a vonat megérkezék, hajgyúk őket tovább is társalgón, s vagyók azalatt szemügyre külsőjeik. Az egyik sufar, gesztenyebarna ifju, csinos öltözete előkelő származásra enged következtetni, neve Váraljai Andor. Elvártatásban társá és barátja a mellette álló alacsony, szőke zomók kiserőjének, Kiss Palinak, ki egyszerű mind tanuló társa is.

Egy éles tűre a vonat közeledését jelzé, melyre a tömegben élénk mozgás támadt. Andor és Pali szinte iparkodtak a pályaudvarhoz közelebb jutni. A vonat megérkezett, az utasok már majd mind kiszálltak, midőn egy magas, barna valóban érdekes arcú ifju szállt le, két örömrivalgásban kitörve fogadták, mert ő volt a várva várt büs Bájteleky Aladár.

A kölcsönös üdvözlések után a város felé indultak. Egyik kérdést a másik követte Andor és Pali részéről.

Aladár csak felteve a kérdésekre, de ő maga mit sem kérdezett, pedig látszott arcán, hogy szeretne valamit, sőt sokat tudni.

Egyszerre megállott a kis társaság egy kised ház előtt.

Aladár arcát pír futá el s alig tudá magát visszatartani, hogy be ne rohanjon.

— Miután már este van, mondá Andor, elhagyunk Aladár! ily későn alkalmatlanok lennénk a háziaknak. Addig is Isten veled;

hogy sok gyermek épen nem látogatja az iskolát. Hogy ez oly körülmény, mely felette káros következményeket von maga után, felesleg bizonyíthatom. Szégyen minden községre melyben ez mai nap előfordul.

Ki tanítványunkat figyelemmel kíséri, többi között még egy feltünőbb tonákságot kénytelen jelezni. Van köztudomás szerint *bevárosi* elemi iskolánk, mely a törvényrendeli 6 osztály elemi neptanodának megfelel, de vannak külvárosi iskolák, melyekről vagy nem tudják, vagy nem akarják tudni, hány osztály, meddig terjedjen, hány éves koráig, hány esztendeig tarthatja a gyermekeket. Előfordult, hogy tíz két osztályú külvárosi iskolába egyik-másik gyermek 6—8 esztendőig eljargatott, hogy a tudomány magva az iskolából ki ne fogyjon!

A felsorolt és hasonló más helytelen ferdeségeket a tanügy érdekében, a város szellemi gyarapodásának emelésére, mulhatatlanul szükséges gyógyítani. Az *iskoláktelesek összeírása és iskolába terelése a hatóság első kötelessége!*

Csakhogy az a kérdés, melyiké?

Az hiszem, mindkettőé, kivált ha az iskola felekezeti. Az egyházi hatóság puhatozja ki az anyakönyvek nyomán a tankötelesek számát, nevét, a világi hatóság ellenben gondoskodik, hogy a kimutatott tankötelesek által az oktatás áldásai banrésztesüljenek. Szép jog iskolát állítani s fenntartani, de ne feledjük el a vele járó kötelességeket!

Ha valaki czélravezetőbbnek találja a házról-házra járó hatóságí összeírást, tessék ezt foganatosítani, de mentől előbb s pontosan; nem az eszközökről akarok vitázni, hanem

mig holnap újra egészen átadhajtuk magunkat a viszontlátás örömeinek.

Kölcsönös kézszerítés után távozott Andor és Pali; Aladár pedig sietve lépett a kis házba, honnan már észrevétlenül, jöttek előbe.

Egy kedélyes öreg úr, csak kevéssel fiatalabb n. e. je és egy szép szőke, mintegy 16 éves leány fogadták Aladárt.

Az öreg Morbay, neje és leánya meleg kézszerítással üdvözölték a megjött ifjut, mely kézszerítés Jolánnál fölötte meleg volt.

Mig Aladár elhelyezkedik már az előbbi években is birt szobáskájába, vessünk egy pillantót réá.

Aladár Jolán, felette barna-kondor haja 19 éves ifju. Mindjárt az első pillanatra észrevehető rajta az öt annyira jellemző büskösorság, mely tökéletesen megleltte egy árvának. Ott oly korán fosztá meg szerető szülőitől a mostoha sors, hogy öket nem is ismeré. Annyi részről nagybátyja nevelteté őt, kinél is a szümidék által tartózkodni szokott. Igen szerették őt mindenfelől, most is, alighogy megérkezett ott ül háznépe között, s számtalan kedéseikre nem gyöz feléini.

Csak Jolán halgat, pedig tárt neki vala a legtöbb kérdézní valója. Jolán halgat ugyan, azonban szíve melyében egy kérdés a másik követi, melyekre feleletet Aladár tekintete ad.

Hosszas beszélgetés után végre az út fáradalmait kipihenendő, Aladár szobáskájába vonult vissza. Azonban daczra az út fáradalmainak még sem alhatott el. Ott fekvék ágyán; büskösor arczát megvilgítá a hold fénye, mely ugyanakkor, midőn Aladár szobájába behatola: Jolán szobájába is belopodék s arczára veté fényét.

A figyelmes vizsgáló könnyen észrevehette ezt, hogy mindkettőn a legfeljebb az érzelmeinek, a szerelmeinek kinyomatait látatták arczaikon.

Mindkettőjükből arczát megvilgítá a holdfénye, mindkettőjöknek gondolata találkozott a holdban s a hold felcsérélve azokat, elvitte mindgyököknek. A hold elaltatá őket szerelmökben s le-

a café, rendes népnevelést, szeretném biztosítva látni. Any-nyir azonban kockázatokot megjegyezni, hogy több hába között a gyermek rendszeren elvész, s hogy ott, hol több hatóság egy közös ügy érdekében buzgólkodik kénytelen, rendszeren egyik a másikra szereti hátrítani a teendőket. Nem tudom, igazam van-e, midőn elemi tanügyünket ily szempontból megírálnom, akarom hinni, hogy mind két fél — egyházi és világi hatóság — híven és buzgó teljesíti köteleit. ez még sem akadályoz azon meggyőződéssem leplezetlen ki-jelentésében, hogy *Baján az elemi tanügy virágozni csak akkor fog, ha annak külső és belső vezetése, rendezése, intézése egy kizárólag ezen ügynek élő szakértő tanfőira mint igazgatóra bízatik.*

Ez eszközözi majd a tankötelesek összeírását, terelteti őket megfelelő iskolájukba, eszközözi a felvételt, kijelöli minden tanulóknak a neki való osztályt, szóval ellenőrzi az iskolauügyet minden ízében. Akkor elcsik annak lehetősége is, hogy külvárosi tanító oly osztályok vezetésébe fogjon, melyek nem odaválók, vagy hogy a tanulók áthelyeztetésénél bármilyen visszaélések történjenek.

Baján, 1879. szept. 9-én.

Dr. Bartsch Samu.

H I R E K.

— **Iskolahelyiség látogatás** István nsgs Czifrusz Ferencz tanfelügyelő, dr. Sztruhák István főorvos és a városi főkapitány részéről. A látogatás eredménye, hogy veszélyes, ragályterjesztő helyiség általában a városban nincsen, hogy a differitias, ha előfordult is, nem mint ragályos kór, hanem csak sporadice jelent meg, mint a matriculából is kitűnik. Elővigyázatból és a közönség megnyugtatóására azonban a kisdörvölök egyelőre zárva maradtak. A többi iskolákra nézve csak czélszerűség és általános egészségügyi szempontból történtek némi intézkedések. Felemlítjük még, hogy már június hónap a tanfelügyelő ur indítványozta az istván-megyey iskolahelyiség bezárását, mi azonban csak akkor fog tényleg megtörténni, ha a leszakadó gerendázat néhány gyerekre agyonított. Hogy ugy ne legyen, öszintén kívánjuk.

— **A Budapest-zimonyi vasutat** egész komolysággal traci-rozzák a bajai határon. Nem először történni, bár utolszor történnék ránk nézve kedvező eredményre.

— **A szabadkai évszázados ünnepeken** két érdekes alak volt két öreg nő, egyik 104 a másik 106 éves. Utóbbi a város élő krónikája, még emlékszik a 100 év előtti ünnepekre.

tűnt, szerelmeket pedig átadta a felkelő napnak, hogy ébredtükör majd avarral fűdőzöje őket.

Bár az utazás fűradalmi felkeltik a pihenés utáni vágyat s ringatja az álmodót, Aladár alig várta, hogy a nap első sugáry behatoljanak szobájába.

A mama és a papa öregek, nehezökre esik a korai felkelés, különben már férjhez menő leányuk van, ki maga is el tudja készíteni a reggelt, mit nagyon is jól tudott Aladár s azért a nap feljötte után sietett felöltözökni, s Jolán keze által ápoli kertecskébe ment, hol már hervasztani kezék a virágokat az ősz.

Jolán is ott volt; ott sétálgatott egyszerű pongolyájában virágai között, melyeknek el el mondogatta reggeliken, hogy mit álmodott távol levő Aladárjáról.

De hát miért sétálgatott ma ott? Hisz nem szükséges márk nekik elmondani álmát, mert most itt van ő. Virágot keresett, a legszebbet kereste, hogy azt Aladárnak adja majd Eppen szakítani akart egyet, midőn Aladár ott teremve megszólította őt.

— Jó reggelt Jolán! ki számarra szed virágot?

Összerezcent Jolán s neheztölög feléle:

— Nézze meg az ember, hogy megijesztett, most azért sem mondom meg.

— De ha szépen kérem mégis csak megmondja?

Oly szivből jöttek e szavak, hogy Jolán haragja, a nagy harag azonnal elmult és szólanul, elpirulva tízék fel Aladárnak a virágszálat.

Gyengédnek megfogva Jolán kezét rebegék szerelem ittasan Aladár:

— Köszönöm Jolán! látszik, hogy kegyed még a régi hozzám. Hát mondja csak gondolt-e olykor, olykor reám?

— Hogy gondoltam-e, azt mondják meg a virágok, melyek naponkint hallák álmom, mert elmondám nekik, midőn rólad álmodtam. Tudják, hogy mennyire epedtem utánad. Dicséretet az eget, mert tudtam, hogy az neked is világít, s irigyletem a madár sorsát, mely oda repül gyors szárnyakon, hova akar. Hát te gondoltál-e reám néha, néha?

— Szegeden az árvizokozta felbeesült kár mintegy 12 millió forra rug.

— **Az „Ujvidék” írja:** Hartmann János ó-soóvői jegyző urat megrendítő csapás érte, egyetlen fia: Zsigmond itt helyi főgym. III. oszt. tanuló tegnap beútrán a csatorna torklatánál a Dunába fullt. Holt-tétet lapunk beútráj még nem találhatták meg. Az általános rész-vét enyhítse a mélyen süjtött sóköté roppant fájdalomt!

— **A szezerárdi szökhajóállomás** megnyitása folyó évi szeptember 2-án eszközöltötték a nagyérdékeknek, melyeket k.p.-sével, megfelelően, kellő ünneplésséggel. Az emilitett napon, melyen az első hajó az új állomást érteudő volt, már déli órákban valóságos népvándorlás következett be. Fogat, fogat után rohogott, az osztrák-magyar birodalom leg hosszabb egyenes utvo-matán: a gemenci utat a keselyűsi 10000 fősök. Az állomás kö-rüli töl fel volt lobogözva s mint mintegy 10000 főből álló legnagyobb részt az értelemszerűen tartozó, szép közönség tartá elfoglalva. Ifjúgyökből a mit a szökháros szépet felmutatni tud, mind ott volt, hogy az ünnepléj jelenlétével emelje. A megyeyi hatóságot Perczel Dező megyeyi alispán és Pápe Gyula főjegyző, a községi hatóságot Nagy József bíró és az egész előjáróság, az alapítvá-ny urodalmat Pfeifer Kálmán főbíró helyettes képviseltek. Pontban fél hatkor felvitt a szabadalmozott osztrák-magyar gőzhajó-társulat „Drau” nevű gőzöse teljes lobogó díszben, magával hozva a társulat magyarországi forgalmi igazgatószágnak főnökét: Med-gyaszai urat. Utólvölése, melyeket az erdő vízhangja százzszorosan adott vissza, dörög élel és kendőflobogtatás üdvözöltek Medgya-zsai urat, midőn a partra lépett s Nagy József bíró által egy alkalmi beszédet fogadtatott. A főnök ur látszólag kellemesen meglepve a lelkes fogadtatás által az fűdőzők beszédre köszönve válaszolt. Este kövacsóra és mulatság következett.

— **Szabadkai ünnepej.** A szomszéd Szabadka s. kir. vá-rois f. hó elsőjén tartotta szabad királyi várososa emeltesének év-százados emlékfennéket. Ez alkalomból rendkívüli városi közhytlés tartatott, melyen mélt. Gromon Dező főispán ur magyar díszruhá-ban elnököt. A ó fő felhívására először templomba ment a közönség, melyből visszatérve a közgyűlési teremben dr. Zomborcsévits Vin-cez tartott emlékbeszédet. Az emlékbeszéd befejeztével köv köte-ző indítványok töltek: 1) Hogy O Felsőgyökhez hűdöl felirat ter-jesztessek fel. 2) Mária-Terezia királyóni olajestményjy arcképe a város tanásterme számarra beszerzessek. 3) Dr. Zomborcsévics Vincez emlékbeszéde egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe vétessék föl. Ezen indítványok határozattá emeltek és zájós éjlenzés kázt fogadtattak el. A népműnepej aug. 31-én tartatott meg, hol ősi szokás szerint ökor sötétletet; ugyancz nap a város teljesen ki volt világítva. A 330 terítékű díszbeid szept. eszéjén tartatott meg a „Pest” szállóában, mely alkalommal szebbnél-szebb szö-kiatokat mondattak el; a többi között kiválóan sikerült beszédekben Kremlinger Antal szegedi püspök Szabadia városára, Mészá-ro Nándor főigazgató Szabadia polgárságra és Gromon Dező főispán a város előhaladására és fölvirágozására emelte poharát.

— Ha kertbe nyíló ablakom előtt a fülemile dalt kezdett, elmélözve hallgattam, gondolv, hogy rólad öncél; sokáig nézém estéinket a hold halvány képét, abban mind tükörben akartalak meglátni, téged s ha gyors szölle ment feléd irigylem sorsát s halkan rebegtem tiszta szerelem, hogy vigye azt el nekéd.

Még sokáig így beszélgetve elandolgtak volna, ha a kis háziaszönynek eszébe nem jut a reggeli készítése.

Igy tehát véget kellett vetni a boldog óráknak.

II.

Az idő gyors szárnyakon repült. Aladár és Jolán el el mon-dogatták egymásnak naponkint, mit szívük beszélt, álmukban meg-jelentek egymásnak, ott lenn a magasban, ott hol csak két oly lény járhatott, mint minők őv voltak, aulángának.

Elmult lassankint az ősz s a nap utolsó meleg sugarát Aladár és Jolánra veté; a nap búcsúja volt ez is ifju pár boldogságától.

Közéledett a tél s lassankint bevona a földet fehér leplevel, Aladár és Jolán szerelemét pedig fekete leplellep borítá be.

Egy ily téli napon csendes zokogás volt hallható Jolán sza-bájában.

Atya! — Morbay — fel és alá járkált a szobában, ösze-ránczolt homloka komoly jelenet lefolyására enged következtetett.

A mély csendet, melyben olykor, olykor Jolán zokogása hal-latszott, az anya szakította felbe:

— Én nem értem mi kifogásod lehet Steiner ellen, Jolán! Szép fiatal ember, jó hivatalosa is van. Aztán azt is fel kellene már fognod, hogy ni öregek vagyunk, ki tudja mely napon ko-pogtat be a halál, mely megfoszt szöbűdőt. No de ez végre szö-lőd akaratát és ebbe bele is kell nyuzgodni.

Csak ezt, csak ezt az egyet ne kívánjátok, feléle Jolán zokogva.

— Én egyáltalán nem értelek téged Jolán, szölközbe az atya. Szeretsz talán már más valakit? vagy mi oka ellenkezésednek?

— Atyám! kedves atyám! ne kérdezd, csak arra kérek: ne kívánd azt, hogy Steiner nevéje legyenek.

Az ünnepély bezárta a népkör helyettesében tartott népköri estély, mely kiválóan kivrátadig tartott. — Így ülte meg Szabadka 100 éves emlékülennepét.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézeté”-nek I. évi augusztus 31-én választott igazgatóságának szeptember 4-én tartott értekezletéből következő értesítést vetjük: Azon kételeyekkel szemben, melyek nemely részről a választások korrektségére néve felmerültek, az ügynek mindenek felől érdeklődő fogva az igazgatóság ennek voltán megejtendő új választások által minden agyálnak elojt venni.

— **Erdekes gyermekkaraván** közlekedik naponta Babelsberg és Potsdam között. Az öreg Vilmos eskedik sétakoocsaisában gyakran látra, hogy a nagy hősegeben a pusztai iskolás gyermekek mily eltökélvada bandukolnak a babelsbergi nagy potsdami iskolákba. Ugyazon uton, nagy zöldeges kocskis is járnak naponta, melyik a babelsbergi várakba szükseget előlismérésre szállítják; a császár tehát megparancsolta, hogy az üres kocskis a gyolgozó fiukat felzsedjék, s most a vidék gyermekei mindkét nemből vig kiabálások közt kocskis teszik meg az anyu anyuira farszót utat.

— **Nyaktöltözés távúdra sodrony által.** Mult szombatn délutáni 5 és 6 óra közt Coventry streetben Leicester square közelében Londonban több távúdra sodrony pónasztót együtt lezavalt és mintegy 7—8 lányira a kövezt felett nemekadt azon percben, midőn épen egy bérkocsis sebes ígétésben arra hajtott. A sodronyok egyike nyakán megakadván, fejét majdnem egészen lemeteszte és elvlasztotta nyakától. A szerencsétlen embert azonnal elvittek a legközelebb fekvő kórhódba, de mielőtt oda ért, már halva volt. A vizsgálóból küsült, hogy a sodronyok már majdnem egészen rozsdások voltak és ez volt oka lezuhánásuknak.

— **Egy szentpétevári salóhól** nem rég a következő hír szivárgott ki: Gurkó tábornok, St. Pétevári jelenlegi kormányzója, a nőnevelésről beszélvén, akként nyilatkozott, hogy bizony e részben nem ártana kevesebb könyv és több — vessző. Galitzin grófnő erre fölkelet s a jelenlevők nagy reméltésre következőkép nyilatkozott: „Ha ez a barbár nevelési rendszer esakugyan behozható, akkor én határozotlan kijelentem, hogy az én leányaimnak elegendő bátorság lesz a Szaszulics Vera példáját követni!” Így szólt s szemézől halálos gyűlöletet löveve a kormányzóra, elhagyta a megdöbbenés-től több percig ucmán álló tarsasgot. P. H.

A „Magyar Népvilág” 23-dik száma következő tartalommal jelent meg: Hogy áll a világ? — A „Magyar Népvilág” tárczája: A dagói torony. Elbeszélés. Irta Jókai Mór — Bevonulás Nová-házára. — A német császár s az orosz czár. — A magyar kisbirtokosokhoz. Irta Jókai Mór. — A azzal képviselői értekezlet. — A zalai fehé-ünnepély. — Andrássy lemondása. — Tudósok gyűlése. — Szerb vasúti konvenczió. — Nikita montenegrói fejedelmének bécsi útja. — Különfélék: Bismarck a magyar gazáláról. — Mac-Habon Trencsénmegyében. A kiket a pápai atók nyom. Művészet a csalásban. Megkopaszodás ijedség miatt. — Olvasni való. Hull a virág. . . (Vers.) Irta Reviczky Gyula. — Akaratlan utazás. (Bár

Luczia után francziából. Ötödik fejezet.) Londonban. — Brüsszeli ünnepély Szeged jávára. (Két képpel.) — Boldog drák. (Képpel.) Mi újság? — Gazdálának. — Üzlet szemle. Képek: Az árvízrel küzdő Szeged. — Ünnepély Brüsszelben a szegediek jávára. — Boldog drák.

— **Uj, Valami és Semmi.** Hamburgban az ötvenes években élt egy különös ember. kinek neve Uj volt (környezetesen nem magyar nyelven). Uj egyszer megházasodott, s mikor az első gyermeke született, annak Valami nevét adott, mert, mint mondó, ez a gyermek házaságában egészen uj valamit. Nemokára ezután másik gyermeke is született, ennek meg Semmi nevét adott, mit azzal okadotál, hogy ez a gyermek már semmi új sem házaságában.

— **Yad szokások.** Tudvalevő, hogy India egyes vidékein ma is szokásban van a férj halála után a hátrahagyott szomorú özvegyeket elégtelen, még vadabb szokás, mely a Hebrida szigeteket legelőbb szigetén, Antuciumban divott, mieőtt a keresztényiség elterjedt, s hol nincs elterjedt, divik még ma napig is. Ha valamelyik főnök meghalt, nejeit — mert a többénység meg volt engedve — megfojtatták, hogy kövessék urukat a másvilágra. A hullákat rendszeren a tengerbe dobták, hogy átszusszanak a másvilágra. S a mi legszükségesebb, a nek szinte rajongtak ezért a halálnemért, s edlőkben nagy kegyeletlen hordoztak egy zsineget, melyvel majdan megfojtassanak. Egyébb szigeteken pedig az van szokásban, hogy az agastyánoknál, ha bizonyos idő alatt meg nem halnak, elevenen temetik el.

— **Kétszázhetvennyoloz uszorszt** utasították ki Moszkvából. Dolgorukov hercegnek, a moszkvai kormányzóknak parancsára egy és ugyanazon napon — július 12-én — valamennyi ottani uszorszt és zalogház tulajdonost, összesen 278 egyenget kitusítottak. Következő nap a herceg maga vizsgálta meg a kitusított uszorszók lakásait, hogy meggyőződjék, ha vajon nem marad-e egy kettő hátra. A kitusítottak jelentékeny része nagy orosz volt, kik Moszkvában saját házzal s banküzlettel bírtak.

— **Amazon harez.** New-Yorkban a multkor komoly kimenetelű párbajt vívott két nő: Manson Iloha s Landsham Jenny. Játékmal veszték össze. A párbajt, mely szabályszerűen folyt le, három golyóváltásra szólt. Miss Landsham egymásután két golyót löött ki, s azután várt, Manson tüzelésére. E pár lépést tett előre s Land-hamra löött. Landsham egy sikótlással a földre rogyott. A golyó jobbra karját zuzta össze, úgy hogy alighanem le kell vágni. P. H.

— **Mithad bása** egy jellemvonása. Évek során át a bagdadi kerület kormányzója volt Mithad bása s annyit tett a kerület virágzása érdekében, a mennyi csak egy embertől telhet. Közúti vaspályát alapított, a Tigris vizét behozta a gózházait, óriási laknyakat építtetett, széles utcákat emelt, a közigazgatást szabályozta, a rendőrséget szervezte. Egyszer csak kineveztek Stambulba nagyvezérre s rögtön el kellett utaznia. De a hatalmas főkomáromnak nem volt annyi pénze, a niből az uti költséget fedezte. Eladta hát értékes örvját s arany láncát egy gazdag indiai kereskedőnek. A dolgot azonban fulébe ment a szultánának s ez az órárt és láncot megvásároltatta s a ritka jellemű főúrnak ajándékol adta. S ezt az embert most néiközlőni bírja a szultán?

— **Az irksuti tüzérsz** borzasztó voltáról, csak ma olvasunk részletes tudósítást. A kár valóságában hallatlanul meghaladja az első hírekben jelzett mennyiséget. 3400 ház égett le, s köztöttek minden államépület, iskola és könyvtár. Az államszámvevőskék teljesen elegett, mi által a kelet-sziberiai igazgatás ellenőrzése ez évet leterhelte név téve. 300000 rubel pénz és roppant sok értékpapir lett a lángok áldozata. A törvényeség egész iratára megsemmisült. Hatvan ember égett el az épületekben. — Irksuti népe a legnagyobb nyomorban sinlik. A lakások ára megfizethetetlen s a tituló megmenekült lakosság nagy része a károsult polgártársakban akar nyerekedni. Epitkezni nem lehet, mert nincs munkakerő meg pénz — a minek következtében alig remélhető, hogy Irksut rövid idő alatt újra épüljön.

— **Az angol posta** óriási forgalmáról egy legközelebb megjelent hivatalos jelentésből a következő érdekes részleteket közöljük. A március végén lefolyt évben a leveőforgalom 39,840,500 darabbal szaporodott az előző évhez képest, a hírlapok forgalma 2,337,300 példánnyal szaporodott. Az összes leveleknek csak 4% -át teszi. Londonban egy héten átlag feladtak 7,150,000 levelet, kézbesítettek 7,145,000-ot. A leveőajánlási illeleket leszállítása következtében, több mint három millióval szaporodott az ajánlott levelek száma. A kézbesíthetetlen levelek közt 38,311 tartalmazott pénzt. A londoni postahivatalokban karácsony napján 30,000 káldemény fordult meg. Kézbesíthetetlen levél volt 5,025,838. A távridőhivatalon felvettek 24,459,613, és kézbesítettek 22,792,000 tavitartot; a kézbesítetlenné tavitartok 286 millió szót tartalmaztak.

— **Ausztrália állatvilága.** Ausztráliának az ideig ötvenhárom fajú nagyfalú állata ismeretes, melyek kizárólag a világgrészek s a közeli-kelet szigeteknek lakói, s sehol másutt nem találhatók. De viszont egyébb világgrészek állatait, még a legközönségesebbek is, minők az eretek, patkányok, Ausztráliában nem honosak, csak úgy kerültek oda a különféle hajókról.

— **Leány!** itt valami titoknak kell lappangni. Vagy úgy, hát ve azon engedelmis, őszinte leány, ki szülői tudta nélkül homi-féle haszontalan szerelmi viszonyt folytat? Am legyen hát, csak tessék tovább is ez uton haladni, de én tudom Istenem hogy

— **Atyám!** ne folytasd! hadd el! inkább mindent megvallok. Én Aladárt szeretem! — És evvel kirohant.

A szülők esodálkozva néztek egymásra. Oly állásponton jutottak, melyre épen nem számítottak; mindenkire inkább gondoltak, mint Aladárra.

Végre az apa kezdett szólni: — Borzasztó helyzet! De végre is gyermekünk jövője függ e lépéstől. Itt gyorsan kell cselekedni. Megyek Aladárhoz s ha másként nem lehet el kell ezt távolítani házukból.

Az öreg Morbay e helyzete meglehetősen kényes volt. Mert két ifjú lény építette szép reményeket kellett romba döntenie; azután Aladárt, kit fiaként szeretett, s ki már úgy sok éven át volt házában — ily körülmények között — el kelle távolítania.

Az öreg komolyan lépett Aladár szobájába; ugy mint mikor az utolsó meg elvanni, mivel még egy árva bír, hogy életet sivatrá, — boldogtalanná tegye.

Aladár mit sem gyanítva örömmel fogadta őt.

— **Keltemetlen dolgot** kell közölnöm önnek, kezdte beszédét.

— **Tudomásomra** jutott az, hogy ön Jolán leányomat szereti s ez úgy önre, — mennyiben ez által a tanulástól elvonatik — mint leányomra káros befolyással van, mert nem akarja belátni, szülői jóakarattal, hanem magának alap nélküli légyarákat épít. Ép ma kérte meg őt Steiner ur, a bank könyvezetője; Jolán vonakodik ugyan hozzá menni, a de majd be fogja azt éppen úgy látni későbbben, hogy e lépéstől függ jövője és boldogsága, mint ön azt, hogy ily körülmények között nem tarthatom házában. Miért is kérem intézkedjék mihamarabb e tárgyban.

(Folyt. kov.)

— **Drága a jó tanács.** Beállit egy ember az ügyvédhez.
„Ugyan t. ügyvéd ur, egy kis jó tanácsra volna szükségem.
Ha valakinek a kutyája megfojtja az én malaczomat, tartozik-e az illető nekem kárpótlással?”

„Minden esetre legalább tiz forintot követelhet rajta.”
„Akkor hát kérek tiz forintot, mert épen az ügyvéd ur kutyája fojtotta meg a malaczomat.”

„Nagyon jól van, kedves barátom. A most tartott ügyvédi tanácskozás díja tizenöt forint, eszerint még én kapok öt forintot.”

— **Vendéglőben.** „Készen van-e a sült csirke?”
„Nincs uram, azt mindig frissen készítik.”

„Hja én olyan soká nem várhatok.”
Ezzel a vendég távozik.

Másnap újra beállit.
„Készen van-e a sült csirke?”
„Igenis készen.”

„Hja az már bizonyosan ki van száratva, olyan pedig nekem nem kell.”

Azzal megint távozik.
A szegény vendéglős pedig kénytelen meghízni csupa — boszankodásból.

CSÁRNOK.

A sir virága.

Hídjetek a szellemeknek,
Mert ők éjjel járnak-kelnek.
Gyakran midőn a szél susog,
Vagy zorren a falevel:
Füledre a holt álmából
És egyetmást elbeszél.

Egy kellemes őzi este
Kimentem a temetőbe
Barátnőmnek sírhalmához,
Kit feledni nem tudok,
S bár öröm, bár bánat érjen,
Mindig reá gondolok.

Nem hiszek a kísértetnek,
Engem ugyan nem fészit meg!
Egy nyiték a temetőbe
Bátoritva magamat
S kóttöztem lépteimet,
Hogy előjerm ezolmat.

Szép, világos, holdas éj volt,
Tudtam jól, hol van a sírből.
Szomorútluz lomja alatt,
Nyitnak rajta virágok.
Már messziről oda néztem
S mosolygattam reájok.

Rábohottam sírhalmára
És megevedt könnyem árja,
Mert a kit e hantok földnek
Olyan forrón szerettem!
Oh mért hagytál ily korán el
Életem, álmom, mindenem?!

Midőn csillapult fájdalom,
Istenemhez sóhajtottam,
Kértem őt, hogy adja már meg
Hatalomnak oráját,
Mert e földön vigaszom nincs,
Örömöt már mi sem ad.

Turultem könyömeim
S szemem egy rózsásra tévedt,
Melynek hatvány szirmait
Játszott a szél csendesen.
Szegény rózsá mily szomorú
O is gyszöl ön vélem! . . .

S mintha látott értett volna,
Lehunlott most minden szirma.
A rózsát árva maradt,
Miként árva lettem én.
Hát ily esekély minden élte
Itt e gyarló fölötékén?!

El innét a megholtaktól,
Senkit ne verj fel álmából!
Vagy nem tudod, hogy mit jelent
A rózsá s a sírköveszt?
Mintha ezt hallottam volna
S még most is fülemben rezg . . .

Fülellemmel valem talve
S ha zemült egy falevelke:
Azt véltem, hogy árnyak jönnek
S engem is majd hant temet . . .
Vagy a rózsá széthull szirma
Más egyebet mit jelent?! . . .

Hídjetek a szellemeknek,
Mert ők éjjel járnak-kelnek.
Gyakran midőn a szél susog,
Vagy zorren a falevel:
Füledre a holt álmából
És egyetmást elbeszél . . .

Váry József.

Üzleti tudósítás.

Baján, 1879. szeptember 6-án.

Buza 10.80 zab 5.20 bab 7.50 árpa 6.25 rozs 7.70 kétszeres 7.50
köles 4.60 kukorica 6.—.

Az árak 100 kilogr. után.

Az első es. kir.

DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

postás és személyszállító hajóinak

MENETRENDJE.

Pósthajómenetek:

Bajáról Budapestre: kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap pont reggeli 4 órakor.

Bajáról Mohácsra: vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán, pénteken és szombaton reggel 6 órakor.

Bajáról Orsova-Galatzig: hétfőn, szerdán és szombaton reggeli 6 órakor.

Személyszállítóhajómenetek:

Bajáról Budapestre: naponta d. u. 3 órakor,

Bajáról Mohácsra: esti 8 . . .

Felölös szerkesztő:

Dr. BARTSCH SAMU.

**T. c. hölgyek-
nek** alulirott tisztelettel jelenti,
miszerint mindennemű női *kéz munkák-
ban* u. m.: *fehértaruha varrás, himzés, kö-
tés, horgolás és disz munkák* készítésében
szerény feltételek alatt oktatást ad.

Laudesz Francziszka

okl. tanítóno.

Lakik: Régi fürdő-utca, 355. szám
Mészáros Sándor házában.

UNDEN VILMOS

Első magyar

drótszegyára és vaskereskedése

nagyban és kiskönyben

Budapest, vácziboulevard 55 (uj).

Építési vállalkozóknak szükséges eszközök raktára.

Kizárólagos nagybani eladása mindennemű

ÖNTÖTTVASAKNAK

valamint TIZEDES- és SÜLYMÉRLEGEK gyári áron.

Árjegyzékek ingyen.

EPILEPSIA

(Nehézkór) és minden idegbetegséget orvosol és gyógyít **Dr. Killisch** szakorvos Drezdában (Nenstadt) levélben értekezés után. Eddig már 11,000-nél több betegségi eset volt gyógykezelése alatt.

11—15